

URSULA K. LE GUIN

UN VRĂJITOR DIN PĂMÂNTŞIMARE

Traducere din limba engleză
de Maria Ioniță

youngart

CUPRINS

Războinicii cețurilor	9
Umbra	25
Școala pentru vrăjitori	44
Eliberarea umbrei	67
Dragonul din Pendor	94
Vânat	114
Zborul șoimului	131
La vânătoare	156
Iffish	178
Marea cea Largă	196

CAPITOLUL 1

Războinicii ceteilor

Insula Gont, un munte singuratic ce se înalță o milă deasupra Mării de Nord-Est, cea bântuită de furtuni, e un ținut vestit pentru vrăjitorii săi. De prin orașele din văile-i înalte și de prin porturile de la golfurile-i înguste și întunecate, nu puțini au fost cei care s-au dus să-i slujească pe lorzi Arhipelagului în orașele lor, ca vrăjitori sau magi, sau, căutând aventura, au hoinărit făcând farmece prin insulele din Pământsimare. Dintre aceștia, se spune că cel mai vestit – și neîndoelnic cel mai vestit călător – ar fi fost un om căruia i se zicea Vinderel, care la vremea lui a ajuns arhimag și stăpân al dragonilor. Viața lui e povestită în *Gesta lui Ged* și în multe alte cântece, dar aceasta e istoria vremurilor de dinainte să fie vestit, de dinainte să fie făurite cântecele.

Se născuse într-un sat singuratic numit Zece Arini, sus, în muntele de la capătul Văii de Miazănoapte. Mai jos de sat, păsunile și câmpurile văii coboară molcom către mare, iar pe țărmurile șerpitorului râu Ar se află alte orașe. Deasupra satului se întind numai păduri, culme după culme, până la stâncile și zăpada de pe pisc.

Numele pe care l-a purtat în copilărie, Duny, îi fusese dat de mama lui și, dimpreună cu viața, asta fusese tot ce îi putuse ea dărui, căci a murit înainte ca el să împlinească un an. Tatăl său, făurarul în bronz al satului, era un om tăcut și posac, și, cum cei șase frați ai lui

Duny erau mult mai mari ca el și au plecat de-acasă unul câte unul ca să muncească pământul ori să cutureze mările, ori să lucreze metalul prin orașele Văii de Miazănoapte, nu s-a găsit nimeni care să-l crească pe copil cu blândețe. El crescu sălbatic, ca o buruiană neplivită, un băiat înalt și iute, cu o voce puternică, mândru și aprig. Păștea caprele dimpreună cu puținii copii din sat, prin dumbrăvile abrupte de deasupra izvoarelor de unde pornea râul; și, când căpătă destulă putere ca să dea la foale, tatăl lui îl puse ucenic făurăr cu prețul a multe lovitură de pumn și bici. Însă pe Duny nu-l putea deprinde nimeni cu munca. Era mereu pus pe hălduiulă – cutreiera prin adâncul pădurilor, înota în ochiurile râului Ar, care, precum toate râurile din Gont, curgea foarte repede și rece, sau urca costișe și stânci până pe culmile de deasupra pădurii, de unde putea privi marea – acel larg ocean nordic, unde, dincolo de Perregal, nu mai sunt insule.

O soră de-a mamei lui locuia în sat. Cât fusese mic, făcuse cele trebuincioase pentru el, dar avea viața ei și, de cum începu să se descurce singur cât de cât, nu se mai îngriji de el. Dar într-o zi, când avea șapte ani, fără știință de carte ori despre meșteșugurile și puterile lumești, băiatul o auzi pe mătușa lui strigând niște cuvinte unei capre care se cocoțase pe acoperișul de paie al unei colibe și nu voia să mai coboare: cu toate astea, sări de îndată ce femeia îi zise niște stihuri anume. A doua zi, pe când păștea niște capre lânoase prin dumbrăvile de pe lângă Ponorul Înalt, Duny le strigă vorbele pe care le auzise, fără să știe ce înseamnă, ori la ce folosesc, ori măcar ce fel de vorbe sunt:

*Noth hierth malk man
hiolk han merth han!*

Respect pentru oameni și cărti

Strigă tare stihurile și caprele veniră la el. Veniră foarte repede, toate laolaltă, fără să facă niciun zgomot. Îl priveau prin fantele întunecate din ochii lor galbeni.

Duny râse și strigă iar stihurile ce-i dădeau putere peste capre. Ele se apropiară și mai mult, îmbulzindu-se în jurul lui și împingându-l. Dintr-odată i se făcu frică de coarnele lor groase și răsucite, de ochii și de tăcerea lor ciudată. Încercă să iasă dintre ele și să fugă. Dar caprele alergară împreună cu el, împresurându-l strâns ca un nod, și astfel dădură buzna în sat, caprele îngrămadite una lângă alta de parcă erau legate cu o frângchie, iar, în mijlocul lor, băiatul zbierând și plângând. Sătenii ieșiră în fugă de prin case să blestemă caprele și să rădă de băiat. Cu ei veni și mătuşa băiatului, dar ea nu râse. Spuse caprelor o vorbă, iar ele începură să behăie, să pască și să umble primprejur, eliberate de vrajă.

— Vino cu mine, îi spuse ea lui Duny.

Îl duse în coliba ei, unde trăia singură. De obicei nu lăsa niciun copil să intre acolo, iar copiii se temeau de locul acela. Coliba era joasă și întunecoasă, fără ferestre și înmiresmată de ierburi atârnate la uscat de căpriorii acoperișului, mentă, moly, cimbru și pătlatină, rogoz dulce și paramal, foaie-împărătească, piciorul-caprei, calapăr și dafin. Mătuşa băiatului se așeză lângă vatra săpată în pământ, încrucișându-și picioarele, și, privindu-l chiorâș pe sub părul negru și încâlcit, îl întrebă ce le spusesese caprelor și dacă știe ce fel de stihuri sunt acelea. Când își dădu seama că nu știe nimic, și totuși fermecase caprele să vină la el și să-l urmeze, văzu că băiatul avea în el semnele puterii.

Când era doar fiul surorii ei, băiatul nu însemnase nimic pentru ea, dar acum îl privea cu alți ochi. Îl laudă

și-i spuse că s-ar putea să-l învețe stihuri care i-ar plăcea mai mult, de pildă o vorbă care scoate melcul din casa lui sau numele care cheamă șoimul din înaltul cerului.

— Da, învață-mă numele acela! răsunse el, odată scăpat de spaima de capre și umflându-se în pene când ea îi lăudă istețimea.

Vrăjitoarea îi zise:

— Dacă te învăț vorba aceea, să n-o spui altor copii.
— Promit.

Ea zâmbi de neștiință lui nerăbdătoare.

— Foarte bine. Dar îți voi pecetlui legământul. Limba-ți va fi ferecată până voi hotărî să îți-o dezleg, și, chiar și atunci, vei putea vorbi, dar nu vei putea rosti vorba pe care o vei învăța de la mine când ar putea-o auzi altcineva. Trebuie să păstrăm tainele meșteșugului nostru.

— Bine, spuse băiatul, care nu avea oricum de gând să dezvăluie taina tovarășilor săi de joacă, căci îi plăcea să știe și să facă ceea ce ei nu știau ori nu puteau.

Stătu nemîșcat în vreme ce mătușa sa își legă părul nepieptănat într-o coadă și-și strânse mai bine cingătoarea de la rochie, iar apoi se așeză din nou cu picioarele încrucișate, aruncând câte o mâna de frunze în vatră până când întunericul colibei se umplu de fum. Femeia începu să cânte. Vocea ei se schimba, urcând sau coborând, ca și cum o altă voce ar fi cântat prin ea, iar cântecul continuă până când băiatul n-a mai știut dacă dormea sau era treaz, și în tot timpul acesta câinele vrăjitoarei, bătrân și negru și care nu lătra niciodată, a stat lângă el cu ochii înroșiți de fum. Apoi vrăjitoarea îi vorbi lui Duny într-o limbă pe care el n-o înțelese și-l

Repusă să spună odată cu ea niște stihuri și vorbe până când vraja îi învăluia și-l ținea locului.

— Vorbește! îi spuse ea ca să încerce vraja.

Băiatul nu putu vorbi, dar râse.

Atunci mătușii sale îi fu puțin teamă de puterea lui, căci vraja aceea era cea mai puternică pe care-o putea urzi: încercase nu doar să-i stăpânească vorba și tăcere, ci și să-l lege de ea ca ucenic în meșteșugul vrăjitoriei. Dar, chiar învăluit de vrajă, el tot râsesese. Ea nu spuse nimic. Aruncă apă lîmpede peste foc până când fumul se risipi și-i dădu băiatului apă să bea, iar când acesta putu iarăși să vorbească, îl învăță adevăratul nume al șoimului, cel la care șoimul trebuie să vină negreșit.

Acesta fu primul pas al lui Duny pe calea pe care avea să urmeze toată viața, calea magiei, calea ce avea să-l facă în cele din urmă să vâneze o umbră peste mari și țări până pe coastele lipsite de lumină ale împărăției morții. Dar la început, acei dintâi pași părură să-l ducă pe un drum larg și luminos.

Când își dădu seama că șoimii sălbatici coborau la el de pe coamele vânturilor când îi striga pe nume, așezându-i-se pe încheietura mâinii fremătând zgomotos din aripi, aidoma păsărilor de vânătoare ale unui prinț, el începu să fie setos să cunoască și alte asemenea nume și veni la mătușa lui rugând-o să-l învețe numele vînderelului, al vulturului-pescar și al vultanului. Iar ca să deprindă cuvintele cele puternice făcu tot ce-i ceru vrăjitoarea și învăță tot ce ea-i spuse, chiar dacă nu totul era plăcut de făcut ori de știut. În Gont e o zicătoare: „Slab ca vrăjile femeii.“ Și mai e alta: „Afurisit ca vrăjile femeii.“ Vrăjitoarea din Zece Arini nu practica

magia neagră și nici nu deprinsese artele cele anevoieioase al conjurării Puterilor Străvechi, dar, fiind o femeie ignorantă și trăind printre oameni ignoranți, își folosea adesea meșteșugul în scopuri nătângi și îndoielnice. Nu știa nimic despre Echilibru și Tipar – pe care orice vrăjitor adevărat le cunoaște și le urmează, și care-l opresc să-și folosească vrăjile dacă nevoia nu e mare. Ea avea câte o vrajă pentru fiecare ocazie și avea mereu descântece la îndemână. Știința ei era mai degrabă o înselătorie și nu știa să deosebească farmecele adevărate de cele false. Știa multe blesteme și era mai pricepută să aducă boala decât s-o vindece. Ca orice vrăjitoare de sat, putea să amestece un leac de dragoste, dar mai știa să facă și alte fieruri, mai hâde, care slujeau ura și gelozia bărbaților. Astfel de lucruri însă le-a ținut departe de Tânărul ei învățăcel, și, pe cât s-a principut, l-a învățat meșteșug cinstit.

La început lui îi plăcu, copilărește, puterea ce i-o dădea arta magiei asupra fiarelor și zburătoarelor și tot ce învăța despre acestea. Și, într-adevăr, păstră acea placere toată viața. Cum îl vedea pe vreo pășune înaltă adesea cu o pasăre de pradă în preajmă, ceilalți copii îl porecliră Vinderel, și astfel căpătă numele pe care avea să-l păstreze peste ani, când numele lui adevărat nu era cunoscut.

Cum vrăjitoarea îi tot vorbea despre faima, bogățiile și puterea nemaiîntâlnită asupra oamenilor pe care le putea câștiga un vrăjitor, el se apucă să învețe și mai multe. Deprindea totul foarte iute. Vrăjitoarea îl lăuda, iar copiii din sat începură să se teamă de el, și el era sigur că foarte curând faima lui va ajunge departe. Și învăță aşa, cuvânt după cuvânt și vrajă după vrajă de la

Respectarea drepturilor de autor

vrăjitoare, până împlini doisprezece ani și deprinse de la ea aproape tot ce știa: nu prea multe, dar destule pentru vrăjitoarea și vrăcița unui sătuc, și mai mult decât pentru orice băiat de doisprezece ani. Ea îl învăță tot ce știa despre ierburile de leac și despre știința tămăduirii și tot ce știa despre meșteșugurile găsirii, dregerii, legării, desferecării și dezvăluirii. Îi cântă lui Duny toate poveștile barzilor și toate marile geste pe care le știa, și-l învăță toate vorbele Graiului Adevărat pe care le deprinsese de la vraciul la care ucenicise. Iar el învăță de la solomonarii și de la scamatorii ambulanți care cutureau din oraș în oraș prin Valea de Miazănoapte și prin Pădurea de Răsărit tot soiul de giumberșlucuri și năzdrăvăni, vrăji ale mirajului. Cu una dintre aceste vrăji ușurele dovedi pentru prima oară ce mare putere zacea în el.

În zilele acelea, Imperiul Kargad era puternic. Era alcătuit din cele patru mari întinderi ce se află între Ținuturile de Răsărit și cele de Miazănoapte: Karego-At, Atuan, Hur-at-Hur, Atnini. Limba care se vorbește acolo nu se asemănă cu niciuna dintre cele vorbite în Arhipelag sau în celealte ținuturi, iar kargii sunt un neam de sălbatici, cu piele albă și păr galben, fioroși și mult iubitori să vadă sânge curgând și să simtă miros de orașe arzând. Cu un an înainte atacaseră insulele Torikle și puternicul ostrov Torheven, năvălind în forță cu flote de corăbii cu pânze roșii. Vești despre toate acestea ajunseseră și în nord, la Gont, dar lorzii Gontului își vedea de pirateria lor și nu se sinchisiră de nenorocirile altor ținuturi. Apoi Spevy căzu în fața kargilor, care o jefuiră și-o pustiiră și-i luară pe locuitori